

Projev, přednesený na výroční valné hromadě Masarykovy společnosti na půdě AV ČR dne 24. 3. 2018. Masarykova společnost byla založena Dr. E. Benešem v roce 1946.

Dámy a pánové,

na Vašich stolech zde leží časopis Historický kaleidoskop (a jak vidíte, jsou to remitendy), který jsme také několik let finančně podporovali, a který musel být z finančních důvodů zastaven na začátku roku 2016. Náklad jednoho čísla při šesti číslech za rok stál 90 tis. Kč při počtu 1 500 kusů a jeho prodejní cena byla 65 Kč za kus. Tento hodnotný časopis s velmi dobrou grafikou, obsahem a kvalitou tiskového papíru se neprodal. Sponzor se nenašel a nadace neznámého původu nebyly vyhledávány. Časopis vycházel 11 let a byl dodáván i do škol.

Nezájem našich občanů je zarážející. Chyběly tam tak dobře se čtoucí povrchní články o soukromí mediálních osob a články oslavující německou Luftwaffe, SS a obdiv ke generálu Rommelovi.

To je asi demokracie, ale i ta má své mantinely. Kaleidoskop, vydávaný pod Asociací nositelů legionářských tradic, byl nabídnut Parlamentu České republiky, který projevil zájem o 1 kus a Kancelář prezidenta republiky zájem neprojevila. Tento časopis byl původně zařazen do Národního kulturního dědictví.

Vám předložený nový Odkaz, vydávaný Masarykovou společností cca 1x ročně, stál při počtu 300 ks 22 tis. Kč a cena jednoho výtisku o 64 stranách je de facto 73 Kč, tento ale dostáváte bezplatně. Tolik ke Kaleidoskopu a Odkazu.

Česká duše je nemocná,

počínaje hradem, kdy původní duch a tradice TGM, Dr. E. Beneše a V. Havla se vytratil, pokračujíc pitoreskním a tvrdohlavým Parlamentem, prapodivným soudnictvím a konče posledním občanem na ulici. Kde můžeme být, když 16,5 % našich občanů volí dvě kuriózní strany, které jsou jazýčkem na vahách, kdy jedna z nich má ruce od krve našich občanů a druhá hodlá přivést náš stát na okraj prapodivné východní propasti.

Jak je politická situace jednodušší, kde hlavní demokratické strany jsou pouze dvě. Stačí si přečíst slova pana Josefa Skály: „Již nic si nenecháme líbit, je třeba hlasitě prásknout dveřmi.“

A tak mám takový dojem, že Lipany jsou tak trochu neustále v nás. U Zborova stáli na jedné straně Češi v rakouských uniformách proti Čechům pod ruským velením. Obě tato vojenská tělesa měla stejnou vlast. A tak současná historiografie pro náš symbol odboje za 1. světové války vybrala francouzské Darney. My nevíme, kam patříme a podle slov mého přítele ze světa letectví, původně ortodoxního straníka, jsme pro Euroatlantické společenství zatím ne úplně spolehliví.

Masaryk nekoncepce svoji Deklaraci v Moskvě anebo v Petrohradě, ale ve Washingtonu. Je to maličkost. Mě se ale nesmírně dotklo, když současný prezident republiky vystoupil na balkon Lánského zámku v červeném pulovru, doprovázen svými čínskými hosty ve společenských tmavých šatech. A mohu pokračovat třeba s tím, že Živnostenskou banku, která přežila vše možné, budovu s úžasným interiérem, dlouholetou tradicí a mramorovou deskou věnovanou T. G. Masarykovi, jsme prodali Číňanům, a prodáváme dál.

Nemohu pochopit i to, že nás zde v darované budově neustále hlídá 130 agentů státu, s kterým jsme měli původně naši východní hranici.

A ještě malou vzpomínku.

Letos oslavíme 100leté výročí Republiky. Ztělesněním 1. světové války je Mařatkův pomník našim legionářům Pod Emauzy, kde se již podařilo jedné figuře uříznout šavli a do ruky Republiky vtisknout pohár s českým národním mokem. Živý sibiřský orel, který byl přivezen našimi legionáři z Rusi, byl později darován českým studentům a následně jeho podoba byla vtisknuta do kamene významným sochařem a medailérem J. Slámou a byl umístěn na památníku v Praze na Pankráci.

Monument je poctou 147 mužům, padlým bez rozdílu uniforem v 1. světové válce, kteří pocházeli ze zmíněné a tenkrát malé pražské čtvrti. Životní osud mohutného orla byl však velice smutný. Při jednom rozverném večírku skončil v žaludcích oněch obdarovaných studentů. Nedělejme si mnohé iluze. Nikdy nezapomeneme 5 152 padlých legionářů. Nezapomeňme ale také při této příležitosti 138 000 (v některých pramenech je uváděno 185 000) našich pradědů a dědů, dřívějších otců a synů, kteří bojovali a umírali na druhé straně.

Možná, že ne všichni odešli do války ve jménu císaře, kdy je na nich stín přihlouplého a mazaného Haškova hrdiny. Možná, že nezapomněli na toho, kdo podpořil v roce 1866 zvelebení Královéhradecka po válce s Prusy, kdo štědře podpořil stavbu Národního divadla,

Národního muzea a dnešní Akademie věd. Byli to muži této země, kde žijeme my dodnes. Mnozí nemuseli narukovat. Oni nechtěli zůstat doma, protože Ti, kteří odešli, se mnozí mezi sebou dobře znali.

Možná, že by se necítili „za pecí“ dobře. Všichni se nemohli vrátit v legionářské uniformě a z počátku 1. světové války byli přesvědčeni o nutnosti svého boje, z něhož se již nikdy nevrátili. Také to jsou naše dějiny.

▣ **František Srp**